

**Документи у кримінальному
провадженні (теорія,
практика застосування,
зразки). Видання друге**

У виданні досліджено теоретичні та практичні аспекти, пов'язані зі складанням та використанням документів, використанням електронних інформаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем у кримінальному провадженні з урахуванням змін, внесених у законодавство в зв'язку із введенням військового стану.

Наведено основні вимоги до документів та запропоновано зразки найбільш застосованих процесуальних документів, які складаються учасниками кримінального провадження. Для слідчих та адвокатів буде в нагоді перелік питань, що ставляться при призначенні експертиз.

При підготовці посібника використано матеріали кримінальних проваджень, адвокатських досьє, судових справ, аналітичні та дослідні матеріали правоохоронних органів, судову практику.

Посібник призначений для здобувачів вищої освіти, працівників правоохоронних органів, адвокатів, науковців та широкого кола осіб.

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

О. П. Бабіков

О. С. Бабікова

ДОКУМЕНТИ
у кримінальному провадженні
(теорія, практика застосування, зразки)

Друге видання

 **НОРМА
ПРАВА**

Київ-2024

УДК 343.13.077.7(477)(07)
Б12

Рекомендовано до друку вченою радою
Науково-дослідного інституту
публічного права 07.07.2022 р.
(протокол № 8)

Рецензенти:

М. Макаров –

доктор юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри кримінального процесу
Національної академії внутрішніх справ України

А. Савченко –

доктор юридичних наук, професор,
заступник керівника відділу Управління
Головного слідчого управління Державного бюро розслідувань

Бабіков О. П., Бабікова О. С.

Б12 Документи у кримінальному провадженні (теорія, практика застосування, зразки) / О. П. Бабіков, О. С. Бабікова; Наук.-дослід. ін-т публіч. права; 2-ге вид., випр. та доповн. – Київ: Норма права, 2024. – 396 с.

ISBN 978-617-7850-91-4

У виданні досліджено теоретичні та практичні аспекти, пов'язані зі складанням та використанням документів, використанням електронних інформаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем у кримінальному провадженні з урахуванням змін, внесених у законодавство в зв'язку із введенням військового стану. Наведено основні вимоги до документів та запропоновано зразки найбільш застосованих процесуальних документів, які складаються учасниками кримінального провадження. Для слідчих та адвокатів буде в нагоді перелік питань, що ставляться при призначенні експертиз.

При підготовці посібника використано матеріали кримінальних проваджень, адвокатських дос'є, судових справ, аналітичні та дослідні матеріали правоохоронних органів, судову практику.

Посібник призначений для здобувачів вищої освіти, працівників правоохоронних органів, адвокатів, науковців та широкого кола осіб.

УДК 343.13.077.7(477)(07)

ISBN 978-617-7850-91-4

© Бабіков О. П., Бабікова О. С., 2024
© Норма права, 2024

*Нашим друзям,
які навіть за самих складних обставин
залишились поруч
і завдяки яким з'явилась ця книга,
– присвячується*

Зміст

До читачів	14
РОЗДІЛ І. ФОРМИ ФІКСАЦІЇ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧАСНИКІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ	15
Глава 1. Документи у кримінальному провадженні: поняття, загальна характеристика, класифікація	16
Поняття документів у кримінальному провадженні, їх загальна характеристика	17
Класифікація документів у кримінальному провадженні.	23
Глава 2. Види документів у кримінальному провадженні.	26
Документи, які підтверджують статус учасника кримінального провадження	26
Документи на підтвердження повноважень учасника кримінального провадження	28
Протокол	39
Журнал судового засідання.	64
Постанова дізнавача, слідчого, прокурора	66
Обвинувальний акт та реєстр матеріалів досудового розслідування.	71
Повідомлення у кримінальному провадженні, виклик	74
Клопотання	78
Скарга	89
Заяви	95
Заперечення	98
Опис	101
Запит слідчого, прокурора, адвокатський запит	101
Пам'ятка про процесуальні права підозрюваного, потерпілого, учасника кримінального провадження	102
Висновок експерта	107
Висновок спеціаліста	108
Угоди про визнання винуватості та про примирення	110
Ухвала слідчого судді, ухвала суду.	113

Рішення про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя	117
Вирок суду, окрема думка	118
Постанова суду касаційної інстанції.	122
Глава 3. Загальні вимоги до документів.	124
Культура мовлення в процесуальних документах	124
Використання мовних засобів при фіксації відомостей про предмети та явища	177
Фіксація усних і письмових мовних повідомлень під час проведення процесуальних дій.	131
Засвідчення протоколу учасниками процесуальних дій.	140
Глава 4. Електронні інформаційні та інформаційно-телекомунікаційні системи у кримінальному провадженні	142
Єдиний реєстр досудових розслідувань	142
Інформаційно-телекомунікаційна система досудового розслідування.	149
Електронні інформаційні системи судових органів.	151
Інформаційні та довідкові системи правоохоронних органів, інших державних органів, адвокатури, що використовуються у кримінальному провадженні.	156
Інтегровані електронні інформаційні системи, що об'єднують відомості про кримінальне провадження органу досудового розслідування, прокуратури та суду	166
РОЗДІЛ II. ЗРАЗКИ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДОКУМЕНТІВ УЧАСНИКІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ	169
Глава 1. Зразки документів, що складаються та подаються громадянами, їх представниками, захисниками.	170
Заява про вчинення кримінального правопорушення та визнання потерпілим	170
Повідомлення про вчинення злочину.	171
Скарга слідчому судді на невнесення відомостей до ЄРДР.	173
Лист про виконання судового рішення	175
Документи на представництво інтересів. Договір про надання правової допомоги.	176

Договір про правовий аналіз документів та консультування.	179
Лист про представництво інтересів клієнта	181
Заява про відвід слідчого.	182
Клопотання до суду про ознайомлення з матеріалами, що стали підставою для надання дозволу на обшук	185
Клопотання до суду про перенесення засідання.	186
Апеляційна скарга на ухвалу слідчого судді, якою продовжено строк відсторонення від посади	187
Апеляційна скарга на ухвалу слідчого судді щодо призначення захисника ЦНБВПД (оскарження неоскаржуваного рішення)	191
Клопотання про проведення слідчих дій у кримінальному провадженні.	196
Клопотання про вчинення процесуальних дій (надання копій постанов про призначення прокурорів)	198
Клопотання про проведення процесуальних дій (допит у режимі відеоконференції)	199
Клопотання про надання інформації у кримінальному провадженні (щодо направлення запиту в порядку міжнародно-правової допомоги).	201
Заява про вжиття заходів забезпечення безпеки у кримінальному провадженні.	204
Лист щодо повернення транспортного засобу	206
Повідомлення захисту про відкриття матеріалів в порядку ст. 290 КПК України.	207
Думка сторони захисту щодо можливості призначення справи до розгляду.	208
Клопотання у підготовчє засідання про повернення обвинувального акту прокурору	211
Скарга на дії прокурора у підготовчє засідання	214
Глава 2. Зразки документів, що складаються слідчими (детективам) керівниками слідчих підрозділів, прокурорами	218
<i>Документи, що є підставою для внесення відомостей до ЄРДР та початку досудового розслідування чи дізнання</i>	<i>218</i>
Рапорт про виявленє кримінальне правопорушення	2218

Протокол прийняття усної заяви про вчинене кримінальне правопорушення	219
Повідомлення про прийняття та реєстрацію заяви (повідомлення) про вчинене кримінальне правопорушення	220
Повідомлення про прийняття та реєстрацію заяви (повідомлення) про вчинене кримінальне правопорушення	221
Організаційні документи, що складаються під час досудового розслідування та дізнання	221
Постанова керівника органу досудового розслідування про доручення здійснення досудового розслідування у кримінальному провадженні групі слідчих (детективів).	221
Постанова про доручення здійснення досудового розслідування іншому органу.	222
Постанова про визначення прокурора (групи прокурорів) у кримінальному провадженні.	224
Повідомлення про визначення прокурора (групи прокурорів) у кримінальному провадженні.	225
Постанова прокурора про визначення підслідності кримінальних правопорушень	225
Заява слідчого про самовідвід	226
Постанова керівника органу досудового розслідування про передачу провадження іншому слідчому (детективу, дізнавачу).	227
Постанова керівника органу досудового розслідування про відсторонення слідчого від проведення досудового розслідування	228
Протокол попередження про недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування (дізнання)	229
Доручення слідчого (детектива)	231
Постанова про доручення проведення слідчих дій на території, що знаходиться під юрисдикцією іншого органу досудового розслідування	232
Клопотання про продовження строків досудового розслідування прокурором	233
Постанова прокурора про продовження строку досудового розслідування	235
Постанова прокурора про об'єднання матеріалів досудових розслідувань (дізнання) в одне провадження	236

Постанова прокурора про виділення матеріалів досудового розслідування (дізнання) в окреме провадження	238
Додаток до постанови про виділення матеріалів досудового розслідування (дізнання) в окреме провадження (перелік виділених матеріалів)	239
Вказівки у кримінальному провадженні	240
Постанова про зупинення досудового розслідування	241
Постанова про відновлення досудового розслідування	242
Організація та проведення слідчих дій	243
Протокол огляду місця події	243
Протокол допиту свідка	245
Постанова про проведення допиту свідка у режимі відеоконференції	249
Протокол допиту свідка у режимі відеоконференції	250
Протокол одночасного допиту раніше допитаних свідків	252
Клопотання про допит свідка в порядку ст. 225 КПК України	256
Протокол допиту потерпілого	257
Протокол пред'явлення особи для впізнання	259
Протокол пред'явлення особи для впізнання по фотознімках	262
Клопотання про проведення обшуку	264
Протокол обшуку	265
Протокол слідчого експерименту	267
Постанова про проведення освідування	269
Протокол освідування	271
Постанова про призначення експертизи	273
Постанова про отримання експериментальних зразків для проведення експертизи	274
Протокол отримання експериментальних зразків	275
Постанови про залучення спеціаліста у кримінальному провадженні	276
Постанова про залучення спеціаліста у кримінальному провадженні	276
Постанова про залучення спеціаліста поліграфолога у кримінальному провадженні	277

Протокол роз'яснення спеціалісту його прав і обов'язків та попередження про відповідальність	280
Протокол роз'яснення спеціалісту його прав і обов'язків, попередження про відповідальність та недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування	280
Організація та проведення негласних слідчих (розшукових) дій	282
Клопотання про дозвіл на проведення комплексу НС(Р)Д	282
Заява та постанова про конфіденційне співробітництво	284
Постанова про залучення особи до проведення негласних слідчих (розшукових) дій на умовах конфіденційного співробітництва	285
Протокол аудіо-, відеоконтролю особи	286
Протокол огляду (виїмки, затримання) кореспонденції	286
Протокол зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж	290
Протокол зняття інформації з електронних інформаційних систем	291
Протокол обстеження публічно недоступних місць (житла, іншого володіння особи)	293
Протокол установлення місцезнаходження радіобладнання	294
Протокол спостереження за особою (річчю або місцем)	295
Постанова про проведення контролю за вчиненням злочину	297
Протокол контролю за вчиненням злочину	298
Клопотання про дозвіл на використання результатів НС(Р)Д у іншому кримінальному провадженні	300
Клопотання про розсекречування матеріалів НС(Р)Д	302
Постанова прокурора про знищення матеріалів та носіїв інформації, одержаних під час проведення НС(Р)Д	304
Доручення на проведення НС(Р)Д	305
Повідомлення про проведення НС(Р)Д	306
Документи, що складаються під час здійснення процесуальних дій, пов'язаних з повідомленням особи про підозру	307
Пам'ятка про права підозрюваному	307
Повідомлення про підозру	308

Документи, що складаються у зв'язку з проведенням процесуальних дій з іншими учасниками кримінального провадження.	310
Постанова про відмову у визнанні потерпілим.	310
Постанова про визнання потерпілим у кримінальному провадженні.	312
Документи, пов'язані із застосуванням заходів забезпечення кримінального провадження	313
Постанова про забезпечення безпеки особи.	313
Постанова про визнання предметів речовими доказами	315
Виклик (повістка).	316
Клопотання про здійснення приводу	318
Клопотання про відсторонення від посади	319
Клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів.	320
Опис речей і документів, вилучених на підставі ухвали слідчого судді про дозвіл на тимчасовий доступ.	322
Протокол затримання особи	323
Клопотання про застосування запобіжного заходу	326
Документи, що складаються під час закінчення досудового розслідування.	328
Постанова про закриття кримінального провадження.	328
Постанова прокурора про скасування постанови про закриття кримінального провадження.	329
Доручення про виконання вимог ст. 290 КПК України	330
Повідомлення про завершення досудового розслідування та надання доступу до матеріалів досудового розслідування	331
Угода про визнання винуватості	331
Обвинувальний акт	333
Реєстр матеріалів досудового розслідування	335
Реєстр матеріалів досудового розслідування	335
Розписка про отримання копії обвинувального акту та реєстру матеріалів досудового розслідування	336
Клопотання про застосування примусових заходів медичного характеру	336

Запит про міжнародно-правову допомогу у кримінальному провадженні	338
РОЗДІЛ III. Формулювання питань у процесуальних документах при призначенні судових експертиз у кримінальному провадженні	343
Глава 1. Криміналістичні експертизи	344
Почеркознавча експертиза рукописних записів та підписів.	344
<i>Лінгвістична експертиза мовлення (лінгвістична експертиза писемного мовлення та лінгвістична експертиза усного мовлення)</i>	<i>344</i>
Орієнтовний перелік питань, що вирішуються авторознавчою експертизою:	344
Технічна експертиза документів	355
Глава 2. Експертиза зброї та слідів і обставин її використання	348
Досліджень вогнепальної зброї та бойових припасів до неї.	348
Досліджень слідів зброї, слідів пострілу та ситуаційних обставин пострілу	348
Дослідження холодної зброї	348
Дослідження зброї з некінетичним принципом ураження	349
Дослідження гранатометів та ствольної артилерійської зброї.	349
Дослідження ракетно-реактивної зброї є установлення її належності до ракетної або реактивної зброї	349
Глава 3. Трасологічна експертиза	350
Експертиза слідів рук (дактилоскопічна експертиза)	350
Експертиза слідів ніг людини та взуття	350
Експертиза слідів ніг (лап) та зубів тварин	351
Експертиза слідів злому, інструментів, виробів масового виробництва	352
Експертиза цілого за частинами	352
Експертиза вузлів та петель	352
Експертиза рельєфних знаків	352
Експертиза механічних пошкоджень одягу	352
Експертиза слідів транспортних засобів	353

Глава 4. Експертизи зображень	354
Фототехнічна експертиза	355
Портретна експертиза	355
Експертиза голограм	355
Експертиза відеозвукозапису	355
Глава 5. Вибухотехнічні експертизи	356
Експертиза вибухових пристроїв	356
Експертиза вибухових речовин і продуктів вибуху (пострілу)	356
Експертиза дослідження обставин і механізму техногенних вибухів	357
Глава 6. Експертиза речових доказів та матеріалів	358
Експертиза матеріалів, речовин та виробів	358
Біологічна експертиза	360
Глава 7. Інженерно-технічні експертизи	362
Автотехнічна експертиза	362
Транспортно-трасологічна експертиза	363
Експертиза стану доріг і дорожніх умов у місцях ДТП	363
Будівельно-технічна та оціночно-будівельна експертизи	363
Земельно-технічна та оціночно-земельна експертизи	365
Експертиза з питань землеустрою	366
Пожежно-технічна експертиза	366
Інженерно-екологічна експертиза	368
Електротехнічна експертиза	368
Експертиза телекомунікаційних систем та засобів	371
Глава 8. Економічні експертизи	371
Економічна експертиза	371
Експертиза документів про економічну діяльність підприємств й організацій	372
Експертиза документів фінансово-кредитних операцій	373

Глава 9. Товарознавчі експертизи	375
Експертиза машин, обладнання, сировини та товарів народного споживання	375
Автотоварознавча та транспортно-товарознавча експертиза	375
Товарознавча експертиза військового майна, техніки та озброєння ...	376
Глава 10. Експертизи об'єктів інтелектуальної власності, психологічні, військові, екологічні, ветеринарні	378
Експертиза об'єктів інтелектуальної власності.	378
Психологічна експертиза	380
Мистецтвознавча експертиза	383
Військова експертиза	383
Екологічна експертиза	385
Судово-ветеринарна експертиза	387
Гемологічна експертиза	387
Глава 11. Судово-медичні експертизи	388
Експертиза трупа	388
При ушкодженнях тупими предметами на вирішення експерта можуть бути поставлені такі спеціальні питання.	388
Експертиза живих осіб на встановлення тяжкості тілесних ушкоджень	389
Експертиза при статевих злочинах	389
При проведенні судово-медичних експертиз з приводу статевих станів чоловіків можуть бути вирішені такі спеціальні питання.	389
Експертиза крові	390
Експертиза виділень, часток органів тканини (біологічних слідів)	390
Експертиза волосся	390
Генотипоскопічна експертиза	390
Судово-психіатрична	391
Судово-психіатрична експертиза свідків і потерпілих	391

До читачів

З часу прийняття у 2012 році нового Кримінального процесуального кодексу минуло вже понад десять років. Новим КПК, поряд з використанням звичайних паперових форм процесуальних документів, запроваджено використання учасниками кримінального провадження електронних документів, різноманітних інформаційних та телекомунікаційно-інформаційних систем. Переведення досудового розслідування та судового розгляду у digital-площину розглядається як найбільш дієвий засіб забезпечити рівноправність сторін та змагальність процесу.

Але, незважаючи на збільшення питомої ваги електронних документів, поширення застосування технічних засобів фіксації, загальні вимоги до складання ділових документів, напрацьовані десятиріччями, залишаються актуальними.

Унікальність представленого практичного посібника полягає у поєднанні двох основних аспектів: 1) дослідженні документів у кримінальному провадженні, що складаються в письмовій (документарній) формі та електронній формі, і з використанням програмних комплексів; 2) досліджуються документи, що складаються під час процесуальної діяльності різних учасників кримінального провадження. Саме такий підхід надає можливість всебічного дослідження документів у кримінальному провадженні, їх основних рис, вимог до складання, порядку та умов застосування.

Запропоновані зразки документів розроблені з урахуванням правових позицій та правових позицій Верховного Суду, Вищого антикорупційного суду, методичних рекомендацій правоохоронних органів, практики ЄСПЛ.

РОЗДІЛ I

ФОРМИ ФІКСАЦІЇ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧАСНИКІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Глава 1

Документи у кримінальному провадженні: поняття, загальна характеристика, класифікація

Поняття документів у кримінальному провадженні, їх загальна характеристика

Для багатьох пересічних громадян кримінальне провадження асоціюється з кримінальною справою – підшитим та пронумерованим томиком документів, в якому зібрано усю доказову базу, що є підставою для ухвалення вироку, засудження або виправдання людини.

Такий стереотип вказує на надзвичайну важливість письмових документів, їх значення для доведення вини, так і на розуміння руху кримінального провадження, визначення складу учасників кримінального провадження, відпрацювання версій, одержання інформації про встановленні факти та їх оцінку. Проте, таке уявлення є не зовсім вірним.

У стародавні часи кримінальне провадження здійснювалось в усній формі. Вождем, суддею, старійшиною допитувалися усі причетні до події та усно оголошувався вирок. Згодом виrockам стали надавати письмову форму, а у подальшому перейшли до письмової форми розслідування з фіксацією найбільш важливих фактів та відомостей у документах. Вирок чи інше рішення, за результатами розслідування та розгляду провадження викладалися як окремий документ, з оголошенням його змісту під час виконання. З часом, внаслідок розвитку суспільства, розширенням та вдосконаленням форм і засобів фіксації, намітилися стійка тенденція до інформатизації процесу збору доказів, застосування різноманітних технічних засобів та пристроїв для їх фіксування, зберігання, передачі. Розроблено та запроваджено електронні інформаційні та інформаційно-телекомунікаційні системи з метою забезпечення контролю за досудовим розслідуванням та розглядом провадження судом. Проте підстави для початку провадження (вчинення кримінального правопорушення), єдність і спрямування зусиль та мета кримінального провадження – встановлення і покарання винної особи, які існували з давніх-давен, залишаються й понині.

Тому будь-які дії, рішення, незалежно від того, у якій формі вони існують: паперовій, зафіксовані технічними засобами на електронних носіях інформації або як відомості у відповідному реєстрі чи базі даних, якщо вони пов'язані з розслідуванням кримінального правопорушення та вчинені учасниками кримінального провадження у межах прав та повноважень, – у своїй сукупності становлять кримінальне провадження.

Законодавець у ст. 3 КПК України¹ надав наступне визначення: **кримінальне провадження** – досудове розслідування і с удове провадження, процесуальні дії у зв'язку із вчиненням діяння, передбаченого законом про кримінальну відповідальність. З наведеного визначення можливо зробити висновок, що кримінальне провадження – це саме сукупність процесуальних дій, що здійснюються різними учасниками кримінального провадження, слідчим суддею, судом під час: 1) прийняття, розгляду та реєстрації заяв і повідомлень про кримінальне правопорушення, проведення невідкладних слідчих дій до реєстрації кримінального провадження; 2) дізнання, досудового розслідування; 3) підготовчого провадження; 4) судового розгляду; 5) апеляційного провадження; 6) касаційного провадження, а також виконання судових рішень, провадженні за нововиявленими обставинами.

Тому кримінальне провадження не може перебувати у будь-якої однієї особи чи групи осіб, в одному органі чи установі. Процесуальні дії, вчинені стороною обвинувачення, фіксуються дізнавачем, слідчим, (детективом) прокурором у процесуальних документах, на електронних чи паперових носіях, що називають кримінальною справою (провадженням), найбільш важливі рішення та відомості фіксуються також в електронній інформаційній системі – ЄРДР², прокурором – процесуальним керівником, керівниками прокуратур, також певні матеріали накопичуються у наглядовому провадженні, захисником – в адвокатському досьє, слідчим суддею при здійсненні судового контролю, судами, – у судових справах. Певні процесуальні дії можуть вчиняти також і інші учасники кримінального провадження, зокрема подавати скарги, клопотання тощо, і така їх діяльність, у межах прав та повноважень, визначених кримінальним процесуальним законодавством, є також складовою кримінального провадження.

Протягом останніх років з метою забезпечення автоматичної фіксації та накопичення інформації про кримінальні провадження, запроваджено низку електронних інформаційних систем. Зокрема, Єдиний реєстр досудових розслідувань використовується для здійснення фіксації прийнятих у кримінальному провадженні найбільш важливих процесуальних рішень, є засобом підтвердження факту розслідування кримінального провадження, повноважень слідчих, дізнавачів та прокурорів у цьому провадженні тощо. ЄРДР надає можливість також здійснення моніторингу реєстрації кримінальних правопорушень, аналізувати тенденції під час досудового розслідування, виявляти порушення кримінального процесуального законодавства. У 2021 році внесенням змін до КПК України запроваджено Інформаційно-телекомунікаційну систему досудового розслідування, яка становить собою систему, що забезпечує створення, збирання, зберігання, пошук, оброблення і передачу матеріалів та інформації (відомостей) у кримінальному про-

¹ Кримінальний процесуальний кодекс України (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/4651-17#Text>)

² Єдиний реєстр досудових розслідувань (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20#Text>)

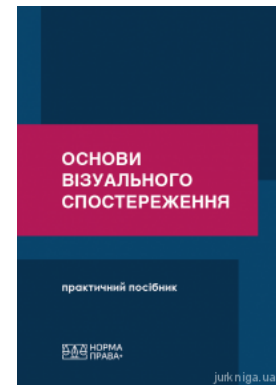
Книги, які можуть вас зацікавити

Негласні слідчі
(розшукові) дії: теорія і
практика. Видання
друге

Адвокат у
кримінальному процесі.
Практичні поради.
Видання друге

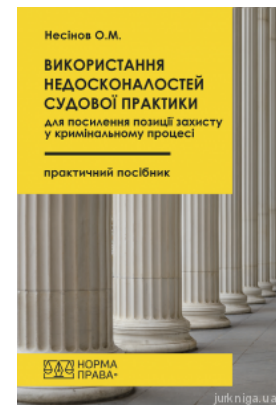
Основи візуального
спостереження

Кримінальний
процесуальний кодекс
України

Апеляційне
оскарження вироку
суду. Практичний
посібник

Використання
недосконалостей
судової практики для
посилення позиції
захисту у
кримінальному процесі

Перейти до галузі права
Кримінальне право та процес

[Перейти на сайт](#) →